

NÕUKOGU ARVAMUS,**5. juuli 2004,****Ungari lähenemisprogrammi kohta aastateks 2004–2008**

(2004/C 320/06)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, (¹) eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni soovitusi,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega,

ON ESITANUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

Nõukogu vaatas 5. juulil 2004. aastal läbi Ungari lähenemisprogrammi, mis hõlmab ajavahemikku 2004–2008. Programm vastab enamjaolt täiendatud stabiilsus- ja lähenemisprogrammide sisu ja vormi juhendi andmenõuetele.

Programmi aluseks oleva eelarvestrateegia eesmärgiks on valitsussektori eelarvepuudujäägi vähendamine alla 3 % SKTst 2008. aastaks, samal ajal vähendades avaliku sektori osakaalu majanduses. Selleks nähakse programmis ette eelarve ennakkonsolideerimine valitsussektori puudujäägi vähendamise teel 5,9 %lt SKTst 2003. aastal 4,6 %le SKTst 2004. aastal, millele järgneb iga-aastane kohandamine umbes 0,5 protsendipunkti SKTst (4,1 % SKTst 2005. aastal; 3,6 % SKTst 2006. aastal; 3,1 % SKTst 2007. aastal ja 2,7 % SKTst 2008. aastal). Nende eesmärkide puhul on arvestatud pensionireformi mõjuga, mis kasvab 2003. aasta 0,7 %lt SKTst 0,9 %ni SKTst 2008. aastal. Konsolideerimine on kulupõhine ning struktuurireformide poolt toetatud, eriti avaliku halduse, tervishoiu ja hariduse valdkondades. Nimetatud reforme tuleb aga veel täpsustada ja ellu viia. Üldine kulutuste osakaalu vähendamine võimaldaks riiklike investeeringute osakaalu tõusu SKTs, mida toetaks EL-poolne rahastamine. Samal ajal kavatsetakse üldist maksukoormust vähendada 39 %lt SKTst 37 %ni SKTst.

Programm sisaldab kahte erinevat makromajanduslike ja eelarve prognooside stsenaariumi: "lähtejoone" stsenaarium ja "optimistlikum" stsenaarium. Lähtejoone stsenaariumi tuleks eelarve prognooside hindamisel käsitleda võrdlusstsenaariumina, sest see kajastab SKT reaalkasvu tõenäolisemaid, umbes 3,5-4 %lisi prognoose 2004. ja 2005. aastaks, millele järgneb mõnevõrra optimistlikuna prognoositud iga-aastase kasvu-tempo 0,5 protsendipunkti kiirenemine aastani 2008. Kui kaudsete maksude tõusu mõju kahaneb, tundub kiire disinflatsiooni prognoos pärast 2004. aastat üldjoontes realistlik, eeldusel, et reaalpalga tõus aeglustub oluliselt, kajastamaks tööviljakust.

Programm prognoosib valitsussektori eelarvepuudujäägi langemist alla 3 % kontrollväärtuse SKTst alles 2008. aastaks. Programmis prognoositud puudujäägi vähendamine tundub olevat saavutatav. Siiski tekitab muret asjaolu, et puudujääk peaks langema alla 3 % SKTst alles 2008. aastal, ja ka siis vaid vähesel määral, ning et olulise osa sellest annab intressikoormuse alandamine. Eelarvetulemit mõjutavad riskid tulenevad võimalusest, et kasv kujuneb prognoositust väiksemaks, mida on näidanud varasem kogemus seoses ülekuludega, ning teabe puudumine kavandatud kulutusi vähendavate meetmete kohta programmivälistel aastatel. Eelkohandamise saavutamise programmi esimesel aastal on olulise tähtsusega kohandamisstrateegia usutavuse jaoks; selle mittesaavutamine seaks kohandamiskava ohtu. Seetõttu ei pruugi programmis esitatud eelarvepositsioon olla piisav puudujäägi vähendamiseks alla 3 % künnise SKTst programmiperioodi lõpuks ning ära tuleks kasutada kõik võimalused jätkusuutliku fiskaalse kohandamise kiirendamiseks. Samal ajal peegeldavad prognoositud tasakaalud olulisel määral mahuka riiklike investeeringute programmi täitmist, mis tõstaks riiklike investeeringute osatähtsuse 4 %lt SKTst 2004. aastal 5,5 %ni SKTst 2008. aastal.

(¹) EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1. Dokumendid, millele käesolevas tekstis viidatakse, võib leida järgmiselt veebilehelt: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Pärast võlakooormuse kerkimist peaaegu 60 %ni SKTst 2004. aastal nähakse programmis ette selle alandamine 54 %le SKTst 2008. aastaks. See oleks kooskõlas kavandatud eelarve kohandamisega, kuid kasuks tuleb ka prognoositud intressikoormuse langus ja negatiivsed aktsiavoogude kohandused. Eelpoolnimetatut tundub küll tõenäoline, kuid sellist positiivset arengut võib ohustada intressimäärade prognoositust aeglasem langemine.

Pikaajalise jätkusuutlikkuse osas ohustab Ungarit mõningane eelarve tasakaalustamatuse risk vananevast rahvastikust tingitud eelarveliste kulude katmisel. Kuigi 1998. aastast pärinev ja progresseeruva kolmesambalise pensionisüsteemi kehtestanud pensionireform, mis muuhulgas muutis jooksvalt finantseeritava pensionisamba parameetreid (nt pensioniea tõstmine ja pensionide indekseerimine), vähendas pikaajalisi eelarve tasakaalustamatuse riske, ei kõrvaldanud see neid täielikult. Riigi rahanduse jätkusuutlikule alusele seadmiseks on oluline küllaldase esialgse ülejäägi kindlustamine keskpikas perioodis koos edasiste ealiste iseärasustega seotud kulutuste kasvu tõkestamiseks vajalike meetmete rakendamisega, seda eriti tervishoiu valdkonnas.

5. juulil 2004. aastal otsustas nõukogu komisjoni soovitude alusel, et Ungaril on ülemäärane eelarvepuudujääk vastavalt asutamislepingu artikli 104 lõikele 6, ning andis Ungarile vastavalt artikli 104 lõikele 7 sellise olukorra lõpetamiseks soovitusel, milles nõukogu väljendas oma poliitilist nõuannet.

Ungari lähenemisprogrammi põhiprognoosid

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
SKT reaalkasv (%)	2,9	3,3-3,5	3,5-4	u 4	4-4,5	4,5-5
Tööhõive kasv (%)	1,0	0-0,5	0,5-1	u 1	u 1	u 1,5
ÜTHI inflatsioon (%)	4,7	u 6,5	u 4,5	u 4	u 3,5	u 3
Üldine valitsussektori eelarve tasakaal (% SKTst)	- 5,9	- 4,6	- 4,1	- 3,6	- 3,1	- 2,7
Valitsussektori koguvõlg (% SKTst)	59,1	59,4	57,9	56,8	55,6	53,7